

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D2/1/İ.S.-99/3 (Menfi Tespit)

Karar Sayısı : 99-38/403-259

Karar Tarihi : 17.8.1999

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

İl. Başkan : Dr. Kemal EROL

Üyeler : İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER, Mustafa PARLAK

B- RAPORTÖRLER: İlmütluhan SELÇUK, Derya YENİŞEN

C- BAŞVURUDA BULUNAN: Reklamverenler Derneği

Temsilcisi: Prof. Dr. Arif ESİN

Akaretler Sıraevleri Spor Cad., No: 67,
80680 Beşiktaş/İSTANBUL

D- TARAFLAR: Reklamverenler Derneği

Gazeteciler Mah., Keskin Kalem Sok.,
No:15, Esentepe/İSTANBUL

E- DOSYA KONUSU: Reklamverenler Derneği Tarafından Kurulacak İktisadi İşletmeye İlişkin 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ Kapsamında İzin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 16.6.1999 tarih, 1867 sayı ve 12.8.1999 tarih, 2000 sayı ile giren başvuru üzerine, 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7 ve 8. maddeleri ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 13.8.1999 tarih ve D2/1/İ.S.-99-3 sayılı İlk İnceleme Raporu, 13.8.1999 tarih, REK.0.06.00.00/21 sayılı Başkanlık önergesi ile 99-38 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Reklamverenler Derneği tarafından iktisadi işletme kurulması işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir işlem olmayıp, teşebbüs birliği kararı niteliğinde olduğu, bu nedenle, Reklamverenler Derneği tarafından 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında yapılan izin başvurusunun; aynı Tebliğ'in "Bildirim Dönüşmesi" başlıklı 8. Maddesinde yer alan, *"Bu Tebliğ'e yapılmış olan bildirim incelenmesi sonucunda Rekabet Kurulu bildirilen işlemin birleşme veya devralma olmadığı sonucuna ulaşırsa, bu bildirim Kanun'un 10 uncu maddesinin birinci fıkrası anlamında bir bildirim veya Kanun'un 8 inci maddesine göre menfi tespit başvurusu Kanun'un 5 inci maddesi çerçevesinde muafiyet başvurusu olarak değerlendirilebilir"* şeklindeki hükmü gereğince menfi tespit başvurusu olarak ele alınması ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlal teşkil etmediği düşünülen bu teşebbüs birliği kararına menfi tespit belgesi verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. İlgili Pazar: Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden hareketle işlemin değerlendirilmesinde ilgili ürün pazarı; *"televizyon kanalları reklam yeri piyasası"*, *"yazılı basın izleme araştırması piyasası"* ve *"yazılı basın reklam piyasası"*, ilgili coğrafi pazar ise, *"Türkiye Cumhuriyeti sınırları"* olarak kabul edilmiştir.

H. 2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, Reklamverenler Derneği'nin, genel olarak birbirinden farklı mal veya hizmet piyasalarında faaliyet gösteren, ancak faaliyet konuları ile ilgili yazılı ve görsel mecralar aracılığıyla, ürün ve hizmetlerini tanıtmaya yönelik reklam yayınlatan teşebbüslerin yetkili kişileri tarafından temsil edildiği ve 2908 sayılı Dernekler Kanunu hükümlerine göre kurulmuş bir dernek olduğu anlaşılmıştır. Dernek Tüzüğü'nde Reklamverenler Derneği'nin kuruluş amacı, aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

"

1. Üyeleri arasında bilgi, tecrübe, fikir alışverişi sağlamak,
2. Reklamcılığın ve medyanın standartlarını yükseltmek ve katkıda bulunacak diğer yerli ve yabancı kuruluşlarla işbirliği yapmak,
3. Yeni imkanlar, teknikler, metodlar yaratmak için gerekli çalışma ve analizleri yapmak ve yaptırmak,
4. Medya-Reklamveren ilişkilerinde reklamverenlerin menfaatlerini öncelikle değerlendirerek, uyulması gereken ilkeleri saptamak,
5. Reklamcılar, reklamverenler ve medya arasında doğabilecek anlaşmazlıklarda hakem, arabuluculuk veya danışmanlık hizmetlerinde bulunmak,
6. Tüketicilerin ihtiyaç ve eğilimlerini izlemek, tüketiciyi yanıltıcı reklamları önlemek ve tüketiciye karşı sorumlu hareket etmek için gerekli kuruluşlarla işbirliği yapmaktır."

Yukarıdaki bilgilerden hareketle, Reklamverenler Derneği'nin kısaca, iş çevrelerinde reklamcılık ve medyanın gelişmesi ve ihtiyaçları konusunda üyeleri arasında bilgi alışverişinde bulunmak, reklamveren-medya-reklam ajansı ilişkilerinin sağlıklı yürümesini sağlamak ve reklamverenlerin mesleki sorunları ile meşgul olmak gibi faaliyetlerde bulunduğu anlaşılmaktadır.

4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde, *"Teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu, tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler"* 'teşebbüs birliği' olarak tanımlanmıştır. Söz konusu tanım çerçevesinde, adı geçen Derneğin tüzüğünde belirtilen faaliyetleri itibarıyla, 4054 sayılı Kanun anlamında, - her ne kadar dernek üyeleri ayrı ayrı mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösterebilirler ve Dernekler Kanunu gereği tüzel kişiler olarak değil, tüzel kişileri temsilen gerçek kişilerin katılımıyla oluşmuş bir birlik olsa dahi - bir teşebbüs birliği olduğu tespit edilmiştir.

Bu bağlamda, Reklamverenler Derneği tarafından yapılan izin başvurusunun incelenmesi sonucunda, Reklamverenler Derneği tarafından bir iktisadi işletme kurulması işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir birleşme veya devralma işlemi olmadığı, esasen 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesi anlamında bir teşebbüs

birliği kararı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle söz konusu işlem ve bu işlemin ilgili piyasaları olarak belirlenen "*televizyon kanalları reklam yeri piyasası*", "*yazılı basın izleme araştırması piyasası*" ve "*yazılı basın reklam piyasası*"ında yaratacağı etkiler, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmiştir. Bu çerçevede dosya mevcudundaki bilgilerden, başvuruya konu işleme;

- ◆ Kurulacak iktisadi işletmenin genel olarak faaliyet alanlarının; yayın ve emtia satışları, eğitim faaliyetleri ve okunurluk-izlenirlik araştırmaları olduğu, bu faaliyetlerin yürütülmesi ile Derneğe gelir sağlamanın amaçlandığı,
- ◆ Okunurluk ve izlenirlik araştırmaları yapılmasının veya yaptırılmasının planlanmasının iktisadi işletmenin kuruluşunun asıl nedenini oluşturduğu,
- ◆ TİAK (Televizyon İzleme Araştırma Kurulu) ve BİAK (Basın İzleme Araştırma Kurulu) ile anlaşmalı araştırma kuruluşlarına alternatif araştırma kuruluşları ile anlaşma yoluna gidilmeyeceği, araştırma şirketleri ile yapılmış olan anlaşmaların devam ettirileceği,
- ◆ Reklamverenler Derneği'nin, uygulamada görsel medyada ölçümleme işini yapan AGB Anadolu A.ř.'ye medya kuruluşları tarafından yapılan ödemelerde, ölçüm işinin aksamasına yol açan aksaklıkların giderilmesi, panel sayısının artırılması, dolayısıyla bütçelerinin önemli bir kısmını oluşturan reklam harcamalarının daha sağlıklı verilere dayanarak gerçekleştirilebilmesi amacıyla görsel medyada ölçümlerin finansman işini üstlenmek istediği,

anlaşılmıştır.

Diğer taraftan işlemleri takiben;

- Reklamverenler Derneği'nin izlenme oranları ve okunurluk oranlarına ilişkin araştırmaların sadece finansmanını üstleneceği,
- Halihazırda AGB Anadolu ve Piar Gallup ile yapılmış olan sözleşmelerin devam edeceği,
- Bu sözleşmelerde yer alan verilerin bağımsız denetçiler tarafından denetimine ilişkin kaydın hala yürürlükte olacağı,
- Görsel basında TİAK, yazılı basında ise BİAK organizasyonlarının varlıklarını devam ettirileceği,

tespit edilmiştir.

Yukarıdaki bu bilgiler çerçevesinde, Reklamverenler Derneği tarafından, teşebbüs birliği kararı ile ölçümleme faaliyetlerini üstlenecek bir iktisadi işletme kurulması işleminin, ilgili piyasalarda rekabeti engelleyici, bozucu, kısıtlayıcı herhangi bir etki yaratmayacağı kanaatine varılmıştır.

I- SONUÇ

Yukarıda yer verilen tespitler ve değerlendirmeler doğrultusunda;

- Reklamverenler Derneği tarafından İktisadi İşletme kurulması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir işlem olmadığına OYBİRLİĞİ ile,
- Söz konusu işlemin bir "teşebbüs birliği kararı" niteliğinde olduğuna OYÇOKLUĞU ile,
- Bildirim konusu izin başvurusunun 1997/1 sayılı Tebliğ'in 8. maddesi gereğince menfi tespit başvurusu olarak değerlendirilmesine ve 4054 sayılı Kanun'un 4.

maddesi kapsamında ihlal teşkil etmediği düşünölen bu teşebbüs birliği kararına aynı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tepit belgesi verilmesine OYÇOKLUĞU ile

karar verilmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 17.8.1999 Gün ve 99-38/403-259 Sayılı Karar'ına KARŞI OY GEREKÇESİ

Bir derneğin belirli gereksinimlerini yerine getirmek ve bu yolla derneğe ekstra gelir sağlamak üzere yetkili organlarının kararıyla bir işletme oluşturması 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un kapsam maddesinde tanımlanan durumlardan herhangi birine uymamaktadır ve her teşebbüs birliği kararının Rekabet Hukuku'nu ilgilendirdiğini ileri sürmek mümkün değildir. Konuyla ilgili inceleme raporunda irdelenen olasılıklar ancak Reklamcılar Derneği'nin, kurulacak işletme araç olarak kullanmak suretiyle herhangi bir piyasada rekabeti bozucu eylemler içine girdiğinin saptanması durumunda sözkonusu olabilir ve Kanun çerçevesinde incelenir. Aksi halde herhangi bir teşebbüs birliği niteliğinde derneğin kuracağı her işletmeye, uç bir örnek vermek gerekirse, bir sosyal tesis işletmesine, izin verilmesi yolunda nasıl bir düşünceden kaynaklandığı anlaşılmayan başvuruları da 4054 sayılı kanun kapsamında incelemeye almak da sözkonusu olabilecektir. Bu bakımdan sözkonusu işletmenin kuruluşuna ilişkin başvurunun, işlemin 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığı gerekçesiyle reddedilmesi gerekirdi.

Yukarıda açıklamaya çalıştığım gerekçeyle çoğunluk kararına katılma olanağı bulamadım.

Murat GENCER
Kurul Üyesi

Sayın Başkanlığa, (Karşı Oy Açıklaması)

Reklamverenler Derneği tarafından kurulacak, iktisadi işletmeye ilişkin kararın (ii) fıkrasına aşağıdaki nedenle karşıyım.

Böyle bir işletme kurulması kararı, (i) fıkrası gereğince 4054/7 kapsamında bir işlem olarak kabul edilmediğine göre, bu kanun kapsamında olmayan bir tasarruf için, 4054 sayılı yasanın belirlediği bir tarif olan "Teşebbüs Birliği Kararı" olarak nitelendirilmesine imkan görmüyorum.

Kubilay ATASAYAR
Kurul Üyesi